Internetværk og Web-programmering Introduktion til netværk

Forelæsning 9 Brian Nielsen

Distributed, Embedded, Intelligent Systems

Agenda

- 1. Struktur af Internettet
- 2. Packet switching princip
- 3. Forsinkelse, Gennemløbsrate (Throughput), og Flaskehalse
- 4. Internet Protokol stakken

Struktur af Internettet

Hvilke komponenter består nettet af?

Hvordan er det opbygget i netværk af netværk?

Hvad består Internettet af?

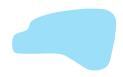
- Milliarder af forbundne "computere" :
 - hosts = end systems
 - Afvikler netværks-applikationer

- Kommunikations-forbindelser (links)
 - fiber, kobber, radio, satellite,...
 - Transporterer data med en vis transmissions rate:
 - (Mega) bits-per-sekund (Mbps)

- packet switches: enhed, der videresender data-pakker i nettet
 - routers og Lag 2 -switches

Netværk: samling af hosts, routere, links, som administreres af en organisation

Hvad består Internettet af? "Things"

- Nu også end-systemer som sensorer, robotter, maskiner, TV, radiator termostater,...
 - Internet of things
 - Cyber-physical systems

http://cityprobe.ciss.dk/

Simpel model for struktur af Internettet

Netværks-udkant (edge):

- hosts = end systems
- Klienter og servere
- Servers, typisk placeret i datacentre

Adgangs netværk (access)

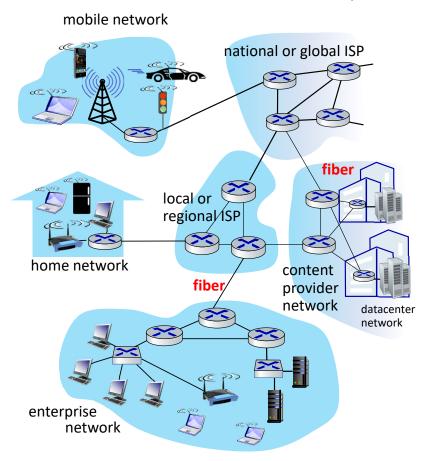
- Det yderste led, forbinder abonnenter til deres ISP
- Lokal net + forbindelse til ISP
- Trådede (wired),
- Trådløse (wireless) forbindelser

Netværks kernen (core):

- Sammenkoblede ISP routere
- Hierarkier
- Netværk af netværk

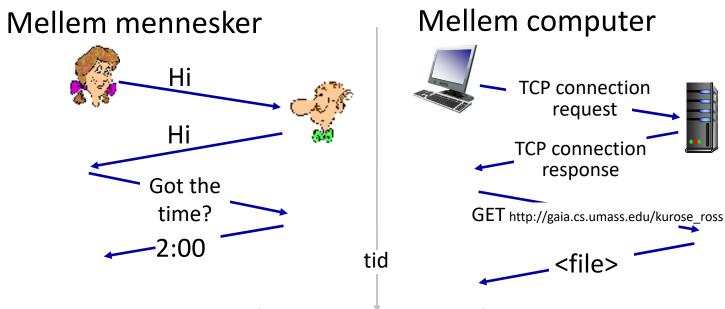
DSL (digital subscriber line)
COAX (Kabel-TV)
FTTH (fiber to the home)

3G, 4G, 5G: wide-area trådløs adgang 10's km.med mellem 1 til 10 Mbps

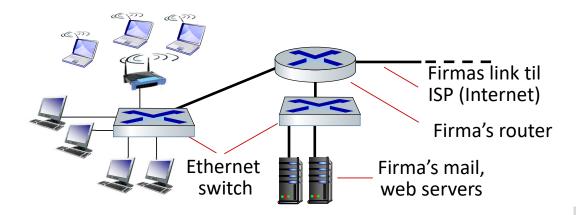
ISP=Internet Service Provider

Hvad består Internettet af?

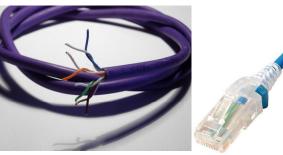

- Protokoller: Regler, der styrer afsendelse og modtagelsen af meddelelser
 - Dataindhold og format af meddelelser
 - Hvilke handlinger skal der ske ved modtagelse eller afsendelse af meddelelser?
 - e.g., TCP, IP, HTTP, Skype, 802.11
- Internet standarder
 - Beskrevet i "RFCs": Request for comments (http://www.rfc-editor.org/standards)
 - af IETF: Internet Engineering Task Force (https://www.ietf.org/about/)
- Protokollerne er implementeret i en masse software!

Access Netværk i Firmaer (Ethernet)

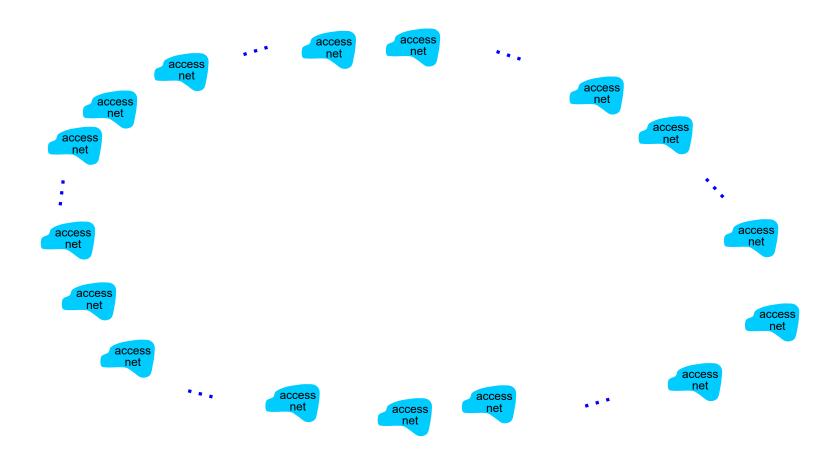

- Flere lokale netværk typisk brugt i firmaer, universiteter, etc.
- Nu til dags er end-systemer typisk forbundet til en Ethernet (Lag 2) switch
 - Den mest brugte netværksteknologi i adgangs netværket
 - Faste forbindelse med 10 M bps, 100 M bps, 1G bps, 10G bps transmissions rater
- WiFi: Trådløs, access-points 11, 54, 450 Mbps

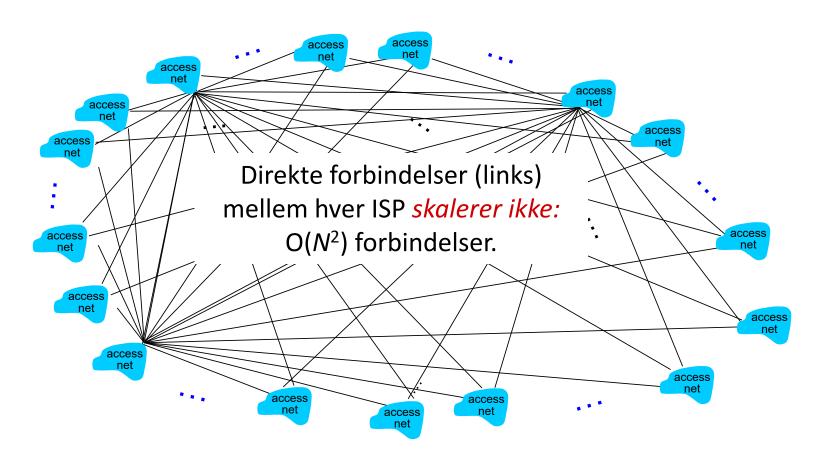

Ethernet fysisk medium: Isolerede par af snoede kobber ledninger

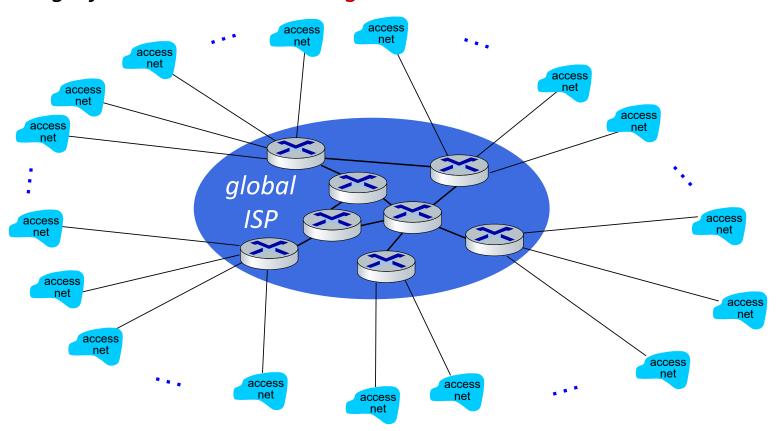
Spørgsmål: Hvordan forbindes millioner af ISP adgangs-netværk?

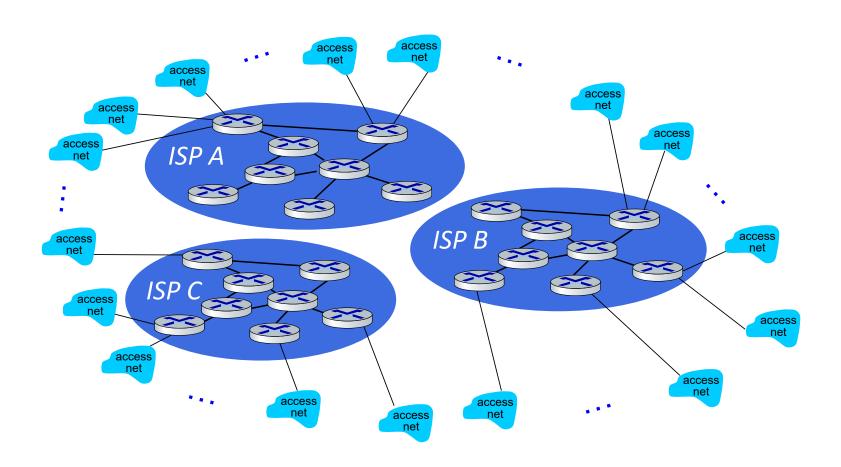
Spørgsmål: Hvordan forbindes millioner af ISP adgangs-netværk?

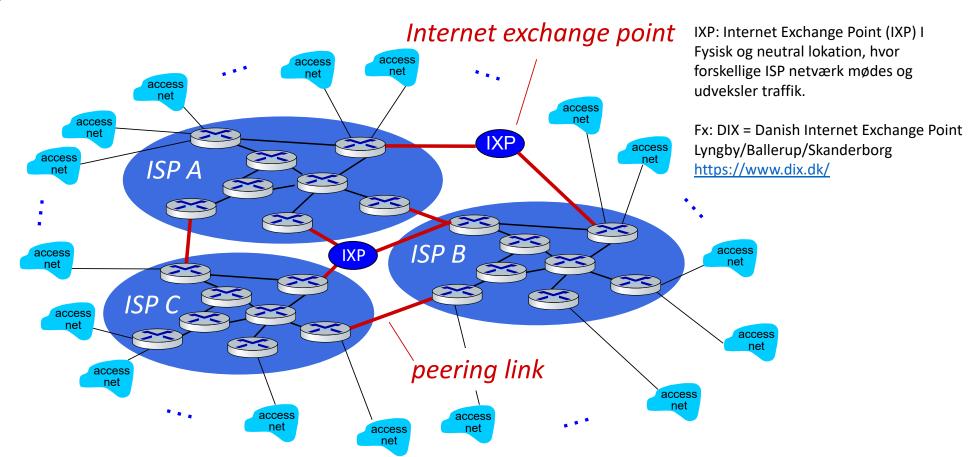
En mulighed: forbind hver adgangs ISP til en global transit ISP? Forretningsaftale imellem kunde- og leverandør ISPs

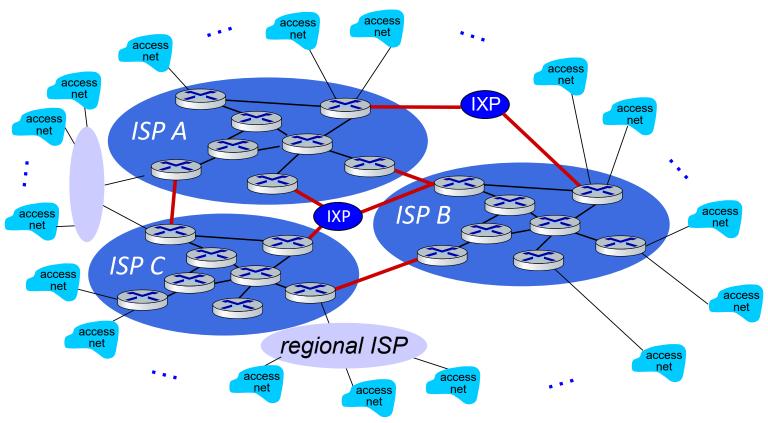
Bedre med flere transit ISP'ere: Konkurrence, decentralisering, skalering, ...

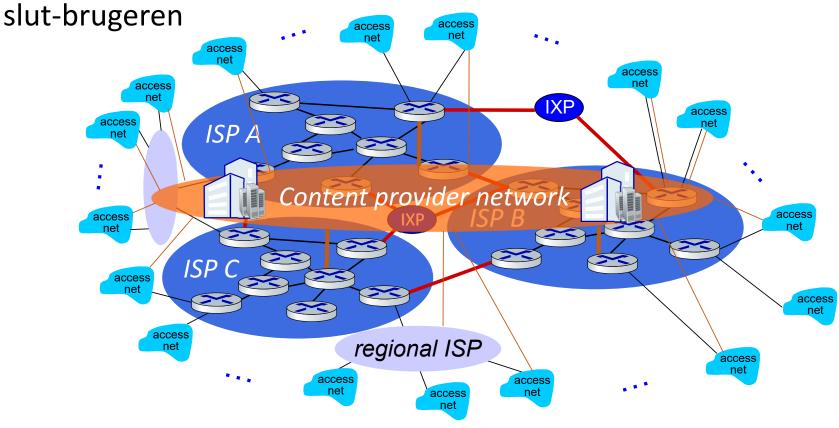
Nogle Transit ISPere ønsker at forbinde med hinanden

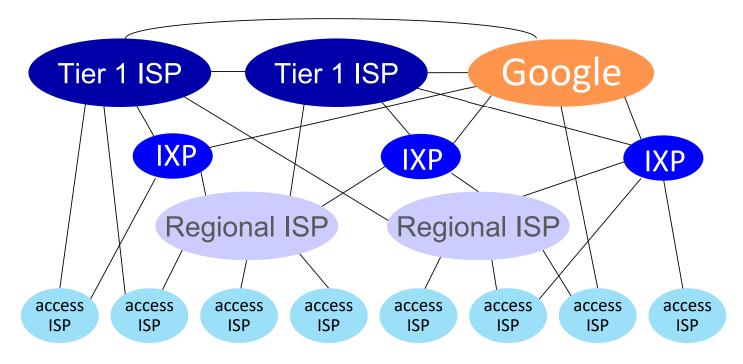

... der kan opstå regionale netværk, der ønskes forbundet til det globale netværk

... og større indholds-leverandører (e.g., Google, Microsoft, Akamai) driver deres egne netværk for at levere services og indhold tættere på

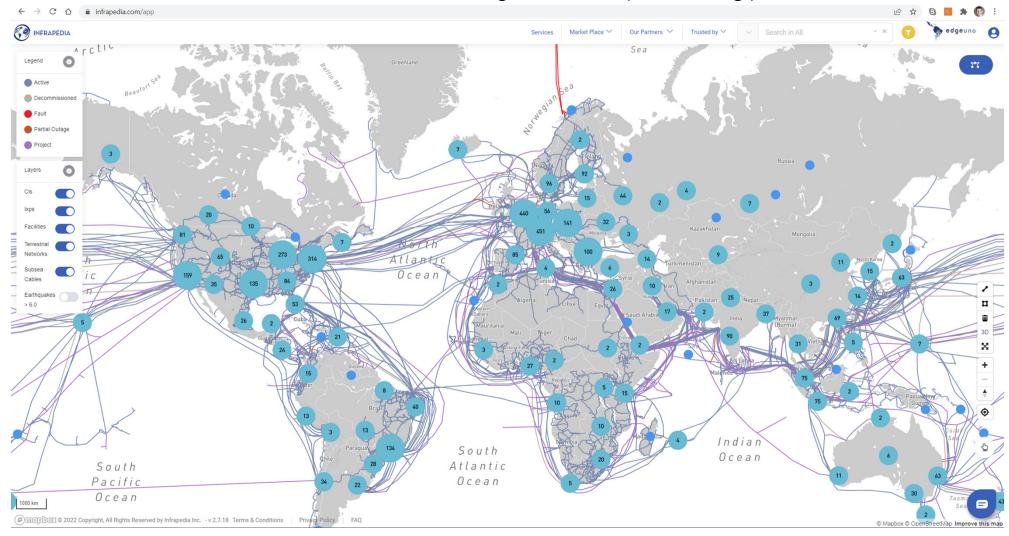

En kompleks struktur af *inter-forbundne netværk* blandt

- ISPs, Telekom udbydere, Indholdsudbyderes netværk (fx., Google, Microsoft, Akamai)
- I kernen: en mindre antal velforbundne store netværk, drevet af Større tele- og datakommunikationsselskaber
- Data centre koncentrerer mange servers ("the cloud"), og indholdsleverandører koncentrerer meget trafik, ofte i egne netværk udenom lag-1 or regionale ISPs

Infrapedia

Crowd-sourced information om netværks-forbindelser og infrastruktur (ufuldstændigt)

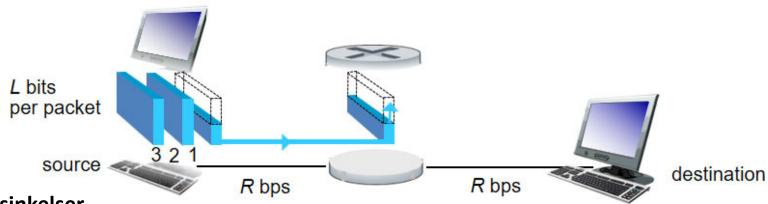
Packet-switching

Hvad er packet switching?

Hvorfor og hvornår er det smart?

Packet Switching

- Pakke-kobling (packet-switching): sender host deler sine data op i mindre "data-pakker" *)
 - Videresend pakker fra en router til den næste på stien af links fra source til destination
 - Hver pakke sendes med linkets (fulde) transmissionsrate
- Gem-og-videresend (store and forward): hele pakken skal modtages af en router og gemmes i dennes hukommelse før den kan videresendes på den næste link

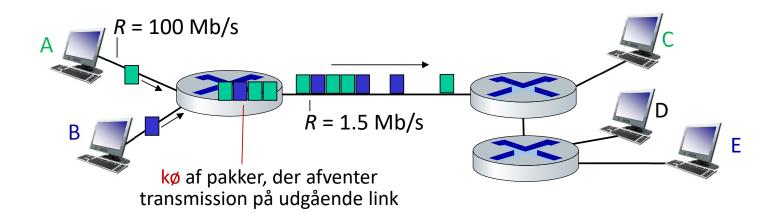

- Forsinkelser
 - En pakke der er *L-bits* lang, sendt med raten *R bps*, tager *L/R* sekunder at sende
 - Ex. Sende-forsinkelse: 1000 bits/1 Mbps = 1ms
 - Ex. 2 hop til destination: Samlet forsinkelse: **2L/R** (plus noget mere...)

^{*)} Fx, På Ethernet er maksimal pakkestørrelse L= 1522 bytes = 12176 bits

Packet Switching: Pakke-køer og pakke-tab

- Hvis ankomst raten til et link overstiger dets transmission rate over en kort periode:
 - Pakker bliver sat i kø, og afventer transmission på link

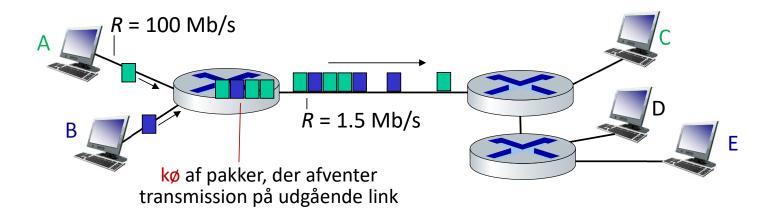

Coronatest kø?!

Der opstår køer når arbejde ankommer hurtigere end det kan behandles

Packet Switching: Pakke-køer og pakke-tab

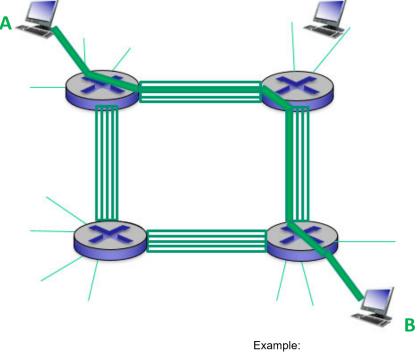
- Hvis ankomst raten til et link overstiger dets transmission rate over en kort periode:
 - Pakker bliver sat i kø, og afventer transmission på link
 - Pakker smides ud (droppes/tabes) hvis bufferen løber tør for plads

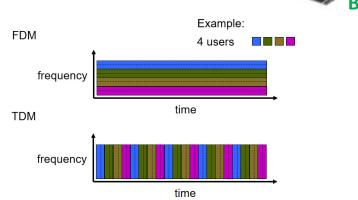
- Godt til data-trafik som kommer i salver (bursts): resource deling ("statistical multi-plexing")
 - Hvis A og B sender samtidigt må de deles om output linkets kapacitet (fx 1.5 Mbps)
 - Det er mindre sandsynligt at A og B begge sender med R på samme tid langvarigt
 - Hvis A sender "nu" og B ikke gør så bliver A's trafik videresendt med fuld 1.5 Mbps hastighed
- Uden kontrol: uhæmmet grad af "forstoppelse" (congestion)
- Alternativt princip: circuit switching

Kredsløbskobling (circuit switching)

- Der oprettes en forbindelse mellem sender og modtager
- Hver forbindelse får forud reserveret en fast transmissionsrate, fx 100 kbps
 - Tilrådighed hele tiden uanset større eller mindre behov.

- Teknikker til opdeling af links kapacitet
 - Frequency-Division Multiplexing
 - Time-Division Multiplexing

Pakke kobling vs. kredsløbskobling

eksempel:

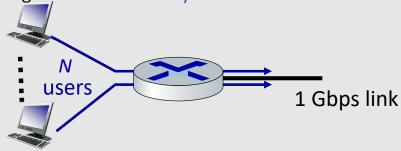
1 Gbps link, hvor hver bruger anvender 100 Mbps, men er kun "aktiv" 10% af tiden

circuit-switching

- tillader ialt: 10 brugere
- Dårlige resource udbyttelse
- Godt til kritisk data
- Godt til tids-f
 ølsomt data

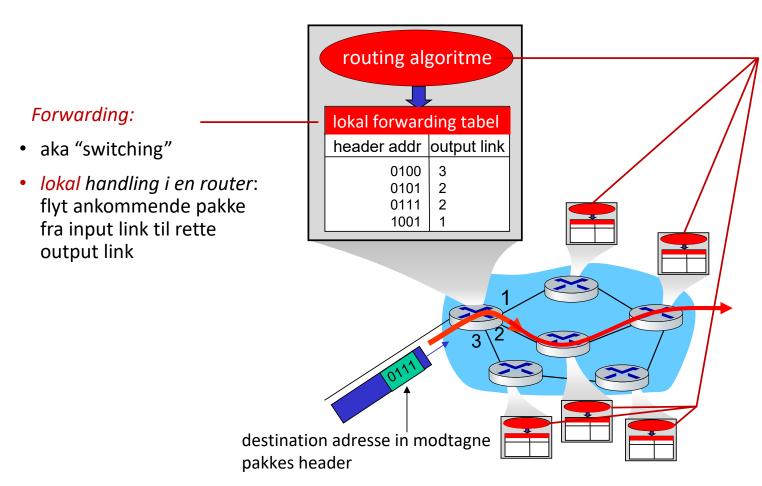
packet switching:

- P(en given bruger sender)=0.1
- Ud af fx 35 (uafhængige) brugere, bliver sandsynligheden for at mere end 10 er aktivt samtidigt bliver ca. 0004 *)

- God ressource udnyttelse ved "bursty" trafik (kommer i "stød/salver").
- Simplere, ingen opsætning af kredsløbet
- Forstoppelse (congestion) er muligt, giver pakketab
 - => behov for mere avancerede protokoller til pålidelig data-overførsel og forhindring af forstopplese

To nøgle funktioner i en router

Routing:

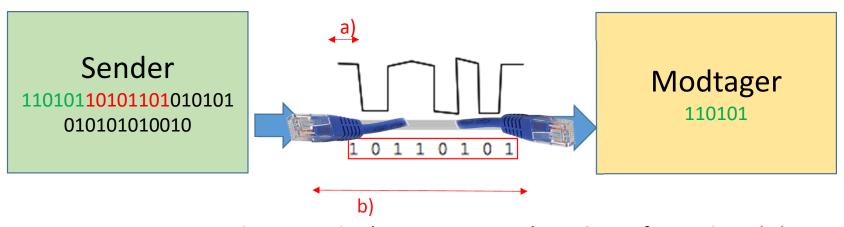
- global handling: beregn sourcedestination sti, som pakker skal følge
- routing algoritmer

Forsinkelse, Throughput, Tab

Hvordan bestemmer man forsinkelse gennem netværket?

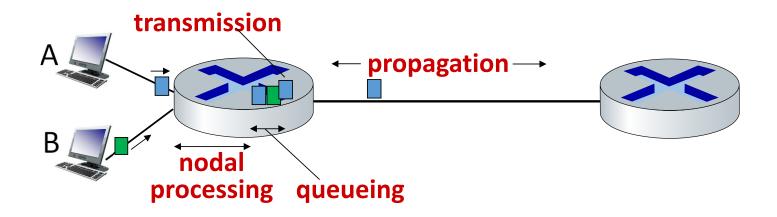
Hvordan bestemmes den mulige overførselshastighed?

Udbredelse af et digital signal på et medie

- Det tager noget tid at sende (transmittere) en bit på mediet (a)
 - (for-)simplet eksempel
 - Et logisk 1 kodes som 3 volt i 1 μs
 - Et logisk 0 kodes om 0 volt i 1 μs
 - Giver transmissions hastighed på 1 mega bits per sekund
- Der er en signal-udbredelsestid mellem sender og modtager (b)
 - Afhænger af mediet og afstanden mellem sender og modtager
 - Knapt lysets hastighed (ca. 2*10⁸ m/s))
 - Elektrisk signal i kobber: ca. 70% af lysets hastighed

Kilder til forsinkelse i en router

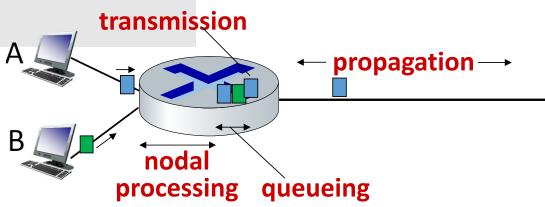
$$d$$
nodal = d proc + d queue + d trans + d prop

Kilder til forsinkelse i en router

transmissions delay:

- Det tager tid at "kode en bit op" på mediet
- L: længden af pakken (bits)
- R: link transmissions rate (bps)

• $d_{trans} = \frac{L}{R}$

Propagerings (udbredelse) delay:

- d: distance (længde af fysiske link)
- s: udbredelses hastighed (knapt lysets hastighed (ca 2*10⁸ m/s))
- $d_{prop} = \frac{d}{s}$, (kun betydende når d stor)

d_{queue}: queueing delay

- Ventetid i kø, før pakken kan sendes på udgående link
- Afhænger af hvor antallet af ophobede pakker (congestion level)

d_{proc} : nodal processering

- Knudepunktets data-behandlingstid
- check bit fejl
- bestemme output link
- Indsæt i kø
- typisk < msec

 $d_{\text{nodal}} = d_{\text{proc}} + d_{\text{queue}} + d_{\text{trans}} + d_{\text{prop}}$

Trafik Intensitet

Forholdet imellem indkommende og udgående trafik rate

- L: pakke længde (bits)
- a: gennemsnitlig pakke ankomst rate (pakker er sec.)
- $L \times a = \text{ankomst rate (bps)}$
- R: link transmissions rate (bps)
- Trafik intensitet: $\frac{L \times a}{R}$

• Hvis $\frac{La}{R}$ overstiger 1: fortsat akkumulering af ventende pakker: Konsekvens=Pakketab!

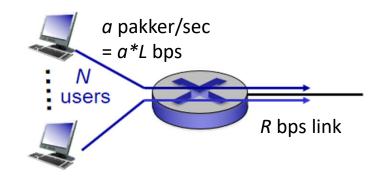

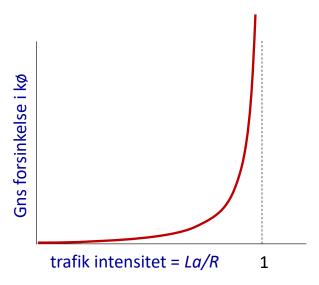
• Hvis $\frac{La}{R}$ er lille ~ 0: klar bane

• Hvis $\frac{La}{R}$ nærmer sig 1: lang ventetid

(eksakt forsinkelse afhænger af klumpers fordeler sig i trafikken)

Systemet skal designes så intensiteten bliver moderat

Rigtige forsinkelser og router på Internettet

traceroute: gaia.cs.umass.edu to www.eurecom.fr

Udsender kontrol pakker for at måle en pakkes rute og forsinkelse igennem nettet:

```
3 målinger af forsinkelse fra gaia.cs.umass.edu til cs-gw.cs.umass.edu
3 cht-vbns.gw.umass.edu (128.119.3.130) 6 ms 5 ms 5 ms
4 jn1-at1-0-0-19.wor.vbns.net (204.147.132.129) 16 ms 11 ms 13 ms 5 jn1-so7-0-0.wae.vbns.net (204.147.136.136) 21 ms 18 ms 18 ms
6 abilene-vbns.abilene.ucaid.edu (198.32.11.9) 22 ms 18 ms 22 ms
7 nycm-wash.abilene.ucaid.edu (198.32.8.46) 22 ms 22 ms 22 ms trans-atlantisk link 8 62.40.103.253 (62.40.103.253) 104 ms 109 ms 106 ms
9 de2-1.de1.de.geant.net (62.40.96.129) 109 ms 102 ms 104 ms
10 de.fr1.fr.geant.net (62.40.96.50) 113 ms 121 ms 114 ms 112 ms 111 renater-gw.fr1.fr.geant.net (62.40.103.54) 112 ms 114 ms 112 ms 4
                                                                                    looks like delays
                                                                                     decrease! Why?
12 nio-n2.cssi.renater.fr (193.51.206.13) 111 ms 114 ms 116 ms
13 nice.cssi.renater.fr (195.220.98.102) 123 ms 125 ms 124 ms 14 r3t2-nice.cssi.renater.fr (195.220.98.110) 126 ms 126 ms 124 ms
15 eurecom-valbonne.r3t2.ft.net (193.48.50.54) 135 ms 128 ms 133 ms
16 194.214.211.25 (194.214.211.25) 126 ms 128 ms 126 ms
                  * Angiver "intet svar" (probe-pakke tabt, router svarer ikke)
19 fantasia.eurecom.fr (193.55.113.142) 132 ms 128 ms 136 ms
```

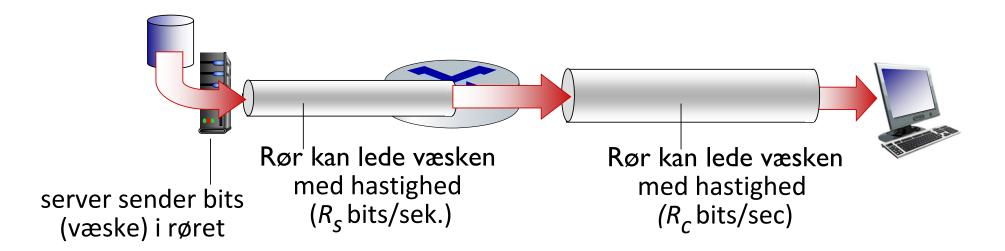
^{*} Forsøg at lave traceroute til nogle eksotiske lande på www.traceroute.org

Demo ("tracert" program)

```
П
Kommandoprompt
    -w timeout
                      Wait timeout milliseconds for each reply.
                      Trace round-trip path (IPv6-only).
    -S srcaddr
                      Source address to use (IPv6-only).
    -4
                      Force using IPv4.
    -6
                      Force using IPv6.
C:\Users\bniel>tracert www.cs.aau.dk
Tracing route to www.cs.aau.dk [130.225.63.3]
over a maximum of 30 hops:
                         2 ms 192.168.0.1
                         3 ms 85.203.152.129
       4 ms
                3 ms
                         3 ms stovr01ds01-ae24-0.eniig-net.dk [85.191.209.76]
                         5 ms aarsx01cr01 ae11.em-net.dk [85.191.209.38]
       5 ms
                5 ms
                         5 ms 10.10.1.53
       7 ms
                6 ms
                         5 ms 10.10.0.1
                         6 ms 87.116.38.121
       6 ms
                6 ms
                        8 ms 93.176.93.8
      21 ms
                8 ms
      10 ms
               11 ms
                        21 ms dk-uni.nordu.net [192.38.7.50]
 10
      12 ms
               10 ms
                        10 ms lgb.core.fsknet.dk [109.105.102.159]
                        10 ms 100g-lgb.ore.core.fsknet.dk [130.225.245.154]
11
      10 ms
               11 ms
12
      18 ms
               18 ms
                        27 ms edge1.aau.dk [130.226.249.146]
13
      17 ms
               17 ms
                        17 ms Eth1-20.aau-core1.aau.dk [192.38.59.27]
      18 ms
               18 ms
                        17 ms Eth5-15.dc2-gw02.aau.dk [192.38.59.203]
15
      28 ms
               27 ms
                        18 ms vm-ig-www2.portal.aau.dk [130.225.63.3]
Trace complete.
C:\Users\bniel>
```

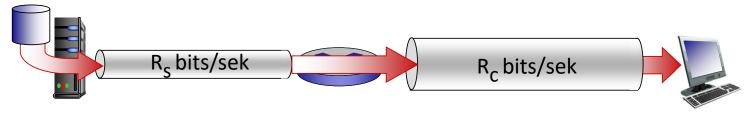
Throughput

- throughput: (gennemløbsrate) hastighed (i bits/sekund) som sendes fra sender til modtager
 - Øjeblikkelig: hastighed på et givet tidspunkt
 - Gennemsnitlig: hastighed over en længere tidsperiode
- Rørlednings analogi

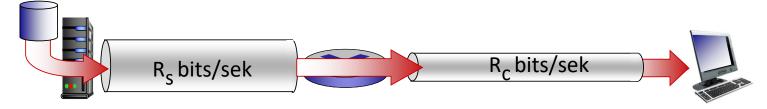

Throughput

 $R_s < R_c$ Hvad er de gennemsnitlige throughput mellem start og mål?

 $R_s > R_c$ Hvad er de gennemsnitlige throughput mellem start og mål?

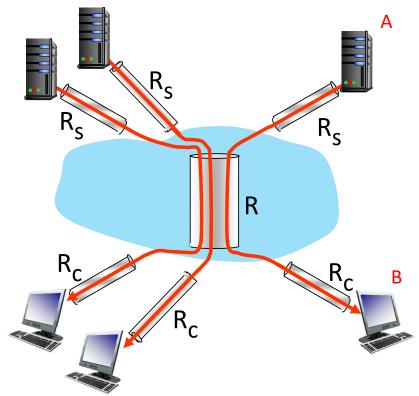

flaskehals link

Det link på "end-to-end" stien som begrænser "end-to-end" throughput

Throughput: Internet Scenarie

- Bestemmes af link med mindst rate:
- Throughput ~= $min\left(R_c, R_s, \frac{R}{n}\right)$
- EX,
 - $R_c = 2 \text{ Mbps}$
 - $R_s = 5$ Mbps
 - R = 100 Mbps
 - N =10 client server forbindelser
 - => Throughput ~= 2 Mbps
- I praksis er R_c eller R_s ofte flaske-halsen

N=10 forbindelser mellem 10 klient/server par, deler R bits/s fair

TCP/IP protokol stakken

Hvad er en protokol stak?

Hvordan ser en model for lagdeling af internet protokollerne ud?

Hvordan behandles pakker i IP stakken?

TCP/IP Reference Model

• "Protokol stak" samling af relaterede protokoller, der er organiseret i lag

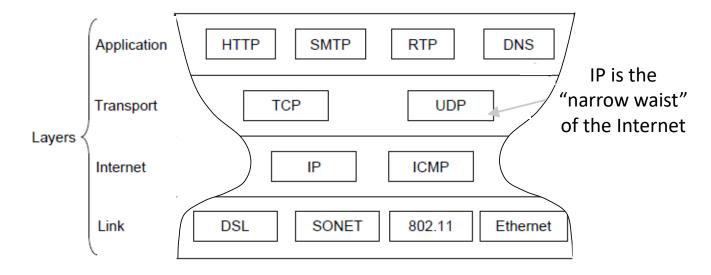
• TCP/IP Reference Model: En 5 lags model for Internet protokollerne, som er uddraget baseret på observationer af et konkret netværk

- Applikations-lag: Protokoller som understøtter afvikling af netværksapplikationer (mail, browser, fil-transport, ...)
 - FTP, SMTP, HTTP
- Transport-lag: Overfører data fra et kørende program (process) på end-system A til modpart på end-system B
 - TCP, UDP
- Netværks-lag: routing og videresendelse af pakker fra source til destination
 - IP
- Link-lag: data overførsel mellem direkte naboer i netværket, dvs. koblet sammen med et enkelt link.
 - Ethernet, IEEE-802.11 (WiFi), PPP, SONET
- Fysiske-lag: bits "på ledningen"

applikation
transport
netværk
link
fysisk

TCP/IP Reference Model

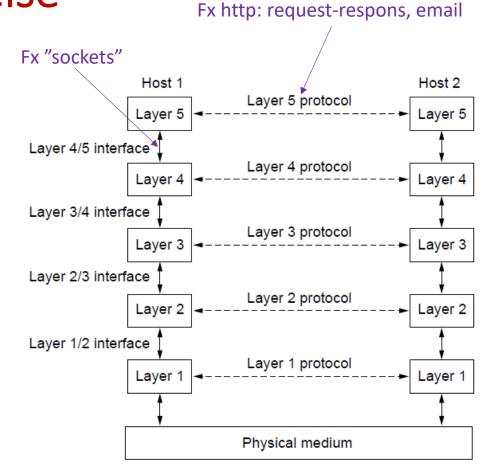
- Snæver-talje/timeglas-model: Hvis vi kan transportere IP på mediet X, virker alle transport og applikations-protokoller også.
- "Mindste fællesnævner"

Udvalgte Internet protokoller er vist på deres respektive lag

Abstrakt service beskrivelse

- Hver protokol instans "snakker" virtuelt direkte med dens modpart (ligemand=peer)
- Hvert lag kommunikerer kun ved brug af laget under
- <u>Services</u> udbudt af et lavere lag kan tilgåes af overliggende lag via et <u>interface</u>
- I bunden overføres meddelelser på et fysisk medie

applikation
transport
netværk
link
fysisk

source

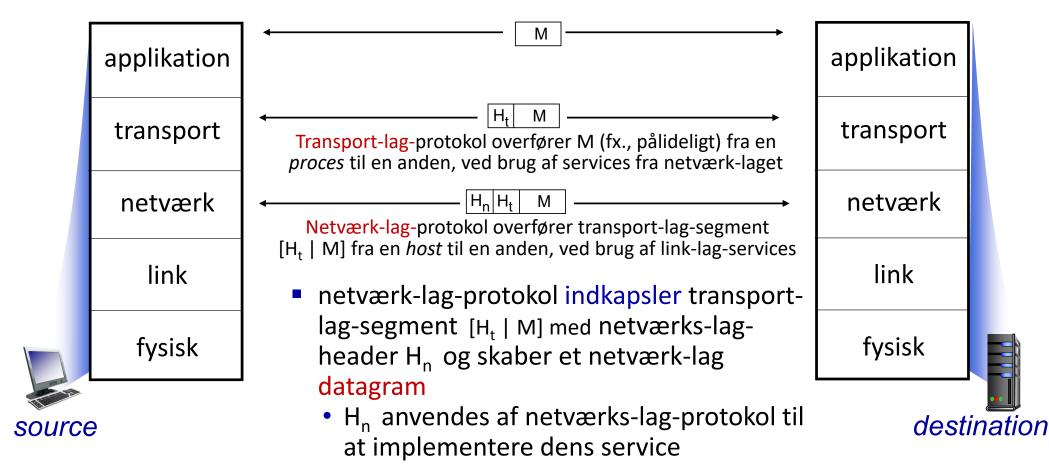
Applikationer udveksler meddelelser for at implementere en applikation-service ved brug af services som transportlaget stiller til rådighed

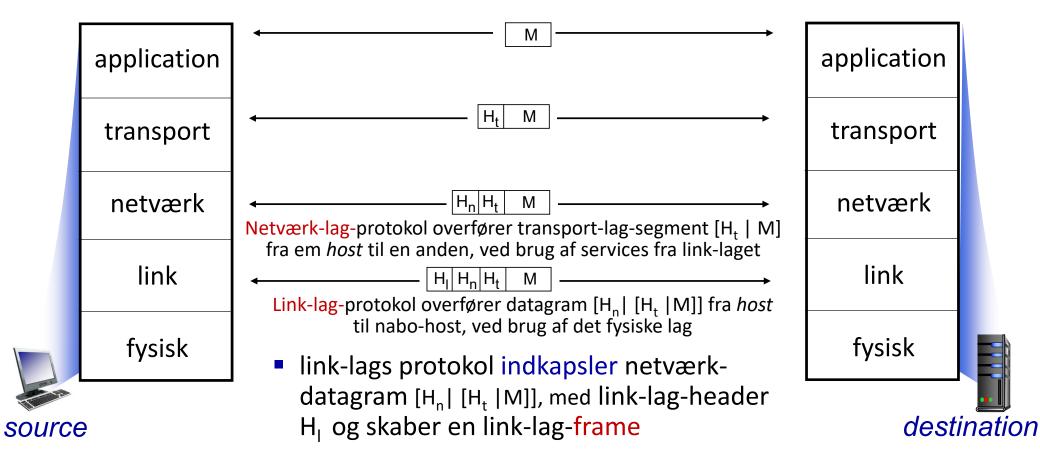
Transport-lag-protokol overfører M (fx., pålideligt) fra en proces til en anden, ved brug af services fra netværk-laget

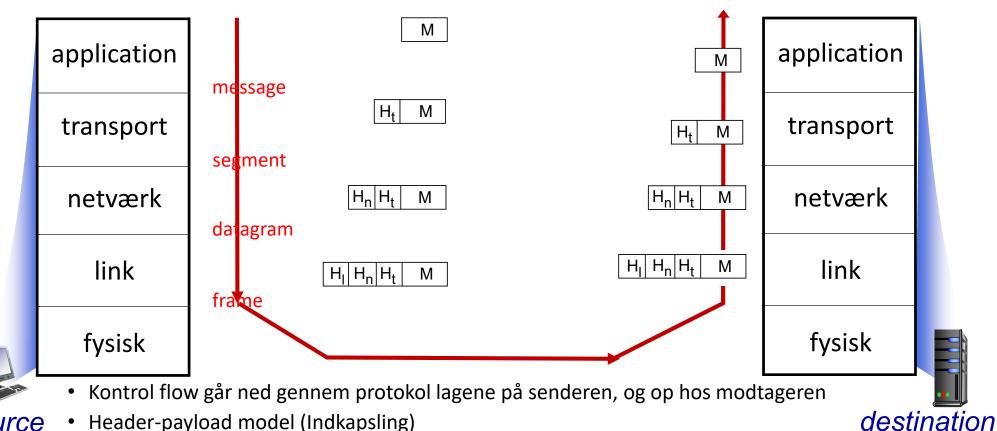
- Transport-lag-protokol indkapsler applikations-lag-meddelelse, M, med transport-lag-header H_t og laver et transport-lag-segment
 - H_t anvendes af transport-lag-protokollen til at implementere dens service

applikation
transport
netværk
link
fysisk

destination

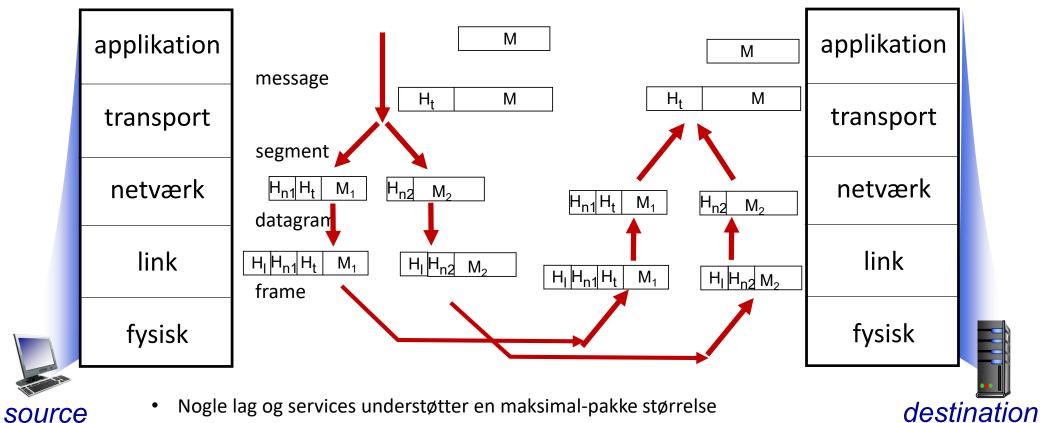
source

Header-payload model (Indkapsling)

Hvert underliggende lag tilføjer sin egen *header* (med kontrol information) til indhold *(payload)* for at sende den, og fjerner den efter modtagelse

- "kuvert" i "kuvert" princip
- "Enveloping" / Encapsulation

Segmentering og gen-samling

Opdel store pakke i mindre dele ("protokol data unit"); gen-samles hos modtager

Opdeling i mindre pakker kan i princippet ske på alle lag

Hvorfor lagdeling?

- Simplificerer opbygning af komplekse systemer:
 - Eksplicit struktur tillader at enkelt dele og deres sammenhæng kan identificeres og forståes i mindre bidder
 - Opbygning i simplere moduler letter vedlighold og opdatering af et system
 - Ændring af implementationen af en service kan foretages uden at ændre resten af systemet
- Ulemper ved lagdeling?
 - Nogle funktioner kan blive besværlige eller performance mæssigt dyre at implementere
 - Statefull firewalls
 - NAT

Hvorfor lagdeling?

- Simplificerer opbygning af komplekse systemer:
 - Eksplicit struktur tillader at enkelt dele og deres sammenhæng kan identificeres og forståes i mindre bidder
 - Opbygning i simplere moduler letter vedlighold og opdatering af et system
 - Ændring af implementationen af en service kan foretages uden at ændre resten af systemet
- Ulemper ved lagdeling?
 - Nogle funktioner kan blive besværlige eller performance mæssigt dyre at implementere
 - · Statefull firewalls
 - NAT
- VIGTIGT GENERELT DATALOGISK PRINCIP:
 - Opdeling af kompleks funktionalitet i abstraktions-/virtualiserings-lag hver med vel-defineret funktionalitet, som kan være mere eller mindre strikt indkapslet

OSI Reference Model

- En mere "principiel" model, standardiseret 7-lags model
 - Open Systems Interconnection Reference Model
 - International Organization for Standardization ("ISO 7498-2")

applikation
præsentation
session
transport
network
link
fysisk

- Giver funktioner som brugere har behov for
- Konvertering mellem forskellige data-repræsentationer: gør at applikationer kan fortolke data ud fra deres betydning, f.x. kryptering, komprimering, maskine specifikke konventioner
- Styrer en dialog: synkronisering, checkpointing, gen-oprettelse af data udveklsling
- Giver end-to-end levering
- Sender datagrammer over multiple links
- Sender frames med data
- Sender bits kodet som "signaler"

Kritik af OSI & TCP/IP

OSI:

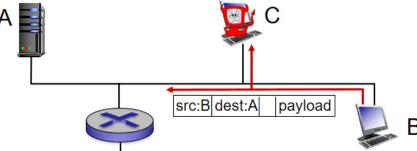
- + Meget indflydelsesrig model med klare begreber
- Modellen, protokollerne og adoption hæmmet af politik og kompleksitet

TCP/IP:

- + Meget successfulde protokoller, som virker godt og er meget udbredte
- Svag model, som er *udledt efterfølgende* ud fra de aktuelle protokoller

Sikkerhed på nettet???

- Nettet blev oprindeligt lavet for en mindre lukket brugerskare med tillid til hinanden
 - "sikkerhed" er ikke indbygget, men tilføjet ved nye protokoller og opsætning af begrænsninger på hvad videresendes
- Pakker kan "sniffes" (wireshark)
 - Broadcast medier a la WiFi
 - Installeres på router

- Pakker kan "spoofes" (opfind din egen header)
- Denial of service angreb, DOS,...

•

Packet sniffing med Wireshark

0030 2e 31 20 32 30 30 20 4f 4b 0d 0a 48 4f 53 54 3a .1 200 0 K HOST:

0050 3a 31 39 30 30 0d 0a 45 58 54 3a 0d 0a 43 41 43 :1900 E XT: CAC

239.255 .255.250

0040 20 32 33 39 2e 32 35 35 2e 32 35 36 2e 32 35 30

```
Apply a display filter ... <Ctrl-/>
                                                             Protocol Length Info
     13 0.232968
                     192.168.0.111
                                         52.114.77.97
                                                            TLSv1.2 113 Application Data
     14 0.273156
                     52.114.77.97
                                         192.168.0.111
                                                            TLSv1.2 102 Application Data
                                                                      164 61595 → 8009 [PSH, ACK] Seq=1 Ack=1 Win=510 Len=110 [TCP segment of a reassembled PDU]
     15 0.280048
                    192.168.0.111
                                         192.168.0.27
                                                                      164 8009 → 61595 [PSH, ACK] Seq=1 Ack=111 Win=279 Len=110 [TCP segment of a reassembled PDU]
     16 0.285715
                    192.168.0.27
                                         192.168.0.111
                                                             TCP
     17 0.288912
                     192.168.0.102
                                         192.168.0.111
                                                             SSDP
                                                                       334 HTTP/1.1 200 OK
     18 0.326541
                   192.168.0.111
                                                                       54 61595 → 8009 [ACK] Seq=111 Ack=111 Win=509 Len=0
                                         192.168.0.27
     10 0 226542
                    100 160 A 111
                                         E2 114 77 Q7
                                                                       E4 62288 . 442 [ACV] Sag-60 Ack-40 Win-E1E Lan-0
    [Coloring Rule String: udp]
 Ethernet II, Src: PhilipsL_70:a2:32 (00:17:88:70:a2:32), Dst: IntelCor_97:47:4e (f4:4e:e3:97:47:4e)
 Internet Protocol Version 4, Src: 192.168.0.102, Dst: 192.168.0.111
   0100 .... = Version: 4
   .... 0101 = Header Length: 20 bytes (5)
  > Differentiated Services Field: 0x00 (DSCP: CS0, ECN: Not-ECT)
   Total Length: 320
   Identification: 0x2a69 (10857)
  > Flags: 0x40, Don't fragment
   ...0 0000 0000 0000 = Fragment Offset: 0
   Time to Live: 64
   Protocol: UDP (17)
   Header Checksum: 0x8d1e [validation disabled]
   [Header checksum status: Unverified]
   Source Address: 192.168.0.102
   Destination Address: 192.168.0.111
 User Datagram Protocol, Src Port: 1900, Dst Port: 52625
   Source Port: 1900
   Destination Port: 52625
   Length: 300
   Checksum: 0x6887 [unverified]
   [Checksum Status: Unverified]
   [Stream index: 0]
  > [Timestamps]
   UDP payload (292 bytes)
 Simple Service Discovery Protocol
  > HTTP/1.1 200 OK\r\n
   HOST: 239.255.255.250:1900\r\n
   EXT:\r\n
   CACHE-CONTROL: max-age=100\r\n
   LOCATION: http://192.168.0.102:80/description.xml\r\n
   SERVER: Hue/1.0 UPnP/1.0 IpBridge/1.50.0\r\n
   hue-bridgeid: 001788FFFE70A232\r\n
   ST: upnp:rootdevice\r\n
   USN: uuid:2f402f80-da50-11e1-9b23-00178870a232::upnp:rootdevice\r\n
0000 f4 4e e3 97 47 4e 00 17 88 70 a2 32 08 00 45 00 N GN · · · p· 2 · E
0020 00 6f 07 6c cd 91 01 2c 68 87 48 54 50 2f 31 olive, hehttp/1
```

Opgaverne idag

- Review: Har man forstået grundlæggende begreber
 - Packet switching, forsinkelser, flaskehalse, protokol stak
- Øvelser: Kan man anvende dem i nye eksempler?
 - Konkrete delay beregning
 - Flaskehalse
- Praktiske: Kan anvende netværksværktøjerne
 - Traceroute, start på Wireshark.

SLUT